

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اخلاق معلمی

شہریور ۱۳۹۷

Professional
Ethics

تعریف اخلاق حرفه ای

اخلاق حرفه‌ای (ذیل اخلاق کاربردی): مجموعه‌ای است از اصول و باورهای اخلاقی که به اقتضای حرفه‌ای خاص، موضوعیت می‌یابد. هدف از اخلاق حرفه‌ای، بازشناسی وظایف اخلاقی مرتبط با هر حرفه و روشهای تحقق آنهاست.

تعریف اخلاق حرفه ای معلمی

به مجموعه‌ای از باورها و اصول اخلاقی اطلاق می‌شود که یک معلم در راستای رسالت‌های ذاتی حرفه معلمی و در روابط و مناسبات خویش با شاگردان، والدین، هم‌کاران، کارفرمایان و جامعه‌ی خود، می‌پذیرد.

چند نکته قابل توجه در ابتدای بحث!

- ۱- مباحث این کارگاه عمدتاً معطوف به رسالتهای ذاتی معلم است و کمتر از زاویه علم مدیریت (معلم به عنوان عضو یک سازمان) به موضوع پرداخته خواهد شد.
- ۲- مباحث اصلی اخلاق معلمی برای معلمان کلیه سطوح آموزشی صادق است، با این حال، مصادیق و نمونه های عینی بحث امروز، مرتبط با «آموزش عالی» خواهد بود.
- ۳- گرچه عواملی چون شرایط جامعه امروز، سیاستهای و خط مشی های کلان آموزشی کشور، عملکرد دانشگاه، دانشکده، گروه آموزشی و ... بر اخلاق معلمی تأثیر دارد، اما به دلیل محدودیت زمانی، تأکید این کارگاه بر شخص معلم و ارتباط وی با فراگیران خواهد بود.

تفاوت حرفه و شغل

حرفه (career)	شغل (job)
<p>بهره‌گیری مداوم از دانش نظری در کنار مهارتها تفوق‌انگیزه خدمت بر منافع مادی دائمی</p> <p>تلاش برای احراز معیارهای برتر حرفه‌ای انتخاب آگاهانه و لذت از حرفه تشخیص جهت برای انجام یک وظیفه جایگاه اجتماعی بالا</p>	<p>تمرکز بر مهارتی خاص اولویت منافع مادی موقت</p> <p>تلاش برای حفظ موقعیت و ثبات معیارهای شغلی اشتغال از سر اجبار انجام وظایف دیکته شده جایگاه اجتماعی پایین یا متوسط</p>

چه عواملی باعث می شود که حرفه معلمی به یک شغل، تنزل یابد ؟

اهمیت اخلاق حرفه ای معلمی

مقایسه اهمیت اخلاق حرفه ای معلمان با حرفه های دیگر

- نقش الگویی و هویت بخش معلمان
- هزینه سنگین لغزش اخلاقی معلم (اذا فسد العالم، فسد العالم)
- کثرت مخاطبان معلم
- ماندگاری تاثیرات اخلاقی معلمان بر شاگردان
- بازتولید ویژگیهای اخلاقی شاگردان در آینده

...؟؟

تفکیک مؤلفه های اخلاق معلمی بر اساس مخاطب

۱- معلم

۲- فراگیر

۳- همکاران و موسسه

۴- جامعه

رکن اصلی اخلاق معلمی؟

تلاش آگاهانه و خودجوش معلم در جهت ارتقاء «شایستگی‌های اخلاقی» و «تسلط علمی» خویش

وجود توأمان این دو مؤلفه، شاگردان را دلبسته و همراه معلمان می‌سازد و ایشان را لایق قرارگرفتن در جایگاه الگویی می‌گرداند.

راست شو صائب، نخواهی کج اگر آثار خویش سایه افتد بر زمین کج، چون بود دیوار کج

بایسته‌های اخلاق حرفه‌ای (معطوف به شخص معلم):

۱- منش اندیشه‌ورزی و دانشوری

۱: استقلال فکری

۲: گشودگی اندیشه

۳: زنده نگه‌داشتن شوق فراگیری در خود

۴: همخوانی علم و عمل

۵: گشاده‌دستی علمی

۶: شهامت در پذیرش خطای علمی و اذعان به ندانستن

۷: پرهیز از مداخلات غیر تخصصی

۸: علاقه و اعتماد به پژوهش

۹: اجتناب از تحمیل عقیده

بایسته‌های اخلاق حرفه‌ای (معطوف به شخص معلم):

۲- تقیدات آموزشی - تربیتی

۱: اعزاز و بزرگداشت پیشکسوتان معلمی

۲: تقدم ايثار بر محاسبه‌گری!

۳: تدریس با تمام توان و حداکثر اثربخشی

۴: بی‌اعتنایی به تعداد متعلمین

۵: دلدادگی به معلمی و شغل ندانستن آن

۶: حساسیت به جایگاه الگویی معلم

۷: ثبوت و انتقال تجارب مفید معلمی

اصول اخلاق معلمی معطوف به دانشجو

- ۱- ایجاد و تقویت مستمر انگیزه های آموزشی- پژوهشی دانشجویان
- ۲- تلاش در کشف استعداد های ویژه دانشجویان و جهت دهی مناسب
- ۳- همدلی با دانشجویان و درک شرایط آنها
- ۴- پرهیز از ورود به هر گونه رابطه عاطفی و غیر معقول با دانشجو
- ۵- پرهیز از استثمار دانش جویان
- ۶- پرهیز از بی احترامی و تحقیر دانش جویان
- ۷- رازداری
- ۸- رعایت عدالت در ارزشیابی
- ۹- پرهیز از سخت گیری و سهل گیری افراطی
- ۱۰- عدم ورود به کشمکش های سیاسی، عقیدتی و ... با دانشجویان

اصول اخلاق حرفه‌ای معطوف به همکاران

- ۱- احترام به شخصیت همکار (شخصیت علمی، اخلاقی و ...)
- ۲- احترام به موضوع تدریس همکار
- ۳- تعامل سازنده با همکاران در جهت ارتقاء کیفیت آموزش
- ۴- ...؟؟

اصول اخلاق حرفه‌ای معطوف به مؤسسه

- ۱- آگاهی نسبت به اهداف آموزشی، سیاست‌ها و استانداردهای مؤسسه
- ۲- احترام به اهداف، سیاست‌ها و استانداردهای مؤسسه و تبعیت منطقی از آنها
- ۳- تلاش در جهت ارتقاء کیفی مؤسسه
- ۴- ...؟؟

اصول اخلاق حرفه‌ای معطوف به جامعه

۱- تلاش برای کسب دانش و بینش لازم نسبت به مسائل کلان جامعه

۲- روشنگری نسبت به آفات و کژرویه‌های فرهنگی و تربیتی

نمونه‌ها: مصرف‌زدگی، معنویت‌گریزی، ثروت‌اندوزی و ...

۳- تلاش برای تثبیت و تقویت مؤلفه‌های اصیل و متعالی فرهنگی - تربیتی

نمونه‌ها: تقویت هویت اسلامی-ایرانی، تحکیم بنیان خانواده، انسان‌دوستی و همدلی و ...

برخی آفات اخلاق حرفه‌ای معلمي در دانشگاه

- ۱- برجسته کردن بعد سازمانی اخلاق حرفه‌ای معلمي و کم‌رنگ شدن بعد تربیتی آن
- ۲- فروگاهش اخلاق حرفه‌ای معلمي به الزامات قانونی (آیین‌نامه‌ها، مصوبات و ...)
- ۳- فروگاهش اخلاق حرفه‌ای معلمي به مسؤلیتهای اخلاقی فردی
- ۴- ...

A close-up photograph of pink cherry blossoms on a branch, with some flowers in full bloom and others as buds. The background is a soft, out-of-focus white. A thin green circular line is drawn around the central text.

از بدل توجه شما
متشکریم